

Plan B za Slovenijo – mreža nevladnih organizacij za trajnostni razvoj
koordinator Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj
Trubarjeva 50
1000 Ljubljana

in

Mreža za prostor – mreža nevladnih organizacij za trajnostno in vključujoče urejanje prostora
Koordinator IPoP
Tržaška 2
1000 Ljubljana

Ministrstvo za zunanje zadeve
Prešernova cesta 25
SI-1001 Ljubljana
P.P. 481

Ljubljana, 16.6.2017

**Zadeva: Predlog za javno razpravo o osnutku Deklaracije o usmeritvah za delovanje
Republike Slovenije v institucijah EU**

Nevladne organizacije v mreži Plan B za Slovenijo (mreža nevladnih organizacij za trajnostni razvoj) in Mreži za prostor (mreža nevladnih organizacij za trajnostno urejanje prostora) že daljši čas spremljamo aktivnosti RS glede vključevanja javnosti pri odločanju oziroma oblikovanju stališč in usmeritev v zvezi z delovanjem Republike Slovenije pri sprejemanju odločitev v inštitucijah EU. V zvezi s tem je bila v sodelovanju obeh mrež v letu 2015 pripravljena [Analiza sodelovanja javnosti pri oblikovanju stališč RS do dokumentov EU na področju varstva okolja in urejanja prostora](#), ki je ugotovila, da to polje odločanja s strani države ni odprto za sodelovanje javnosti.

Država na podlagi Zakona o sodelovanju med državnim zborom in vlado v zadevah Evropske unije svoje prioritete v EU določa vsakih 18 mesecev s sprejemom Deklaracije o usmeritvah za delovanje Republike Slovenije v institucijah Evropske unije. Glede na to, da se veljavna deklaracija izteče junija 2017, s tem predlogom **nevladne organizacije obeh mrež dajemo pobudo, da se**

- **priprava bodoče deklaracije odpre za javnost že v fazi priprave deklaracije in izvede tudi javna razprava,**
- **v deklaracijo vključi bolj ambiciozne in konkretnejše cilje glede podnebnih sprememb, trajnostnega prometa in krožnega gospodarstva,**
- **postopek oblikovanja in sprejemanja stališč RS v procesih odločanja v EU glede okolja odpre za sodelovanje javnosti.**

Glede na do sedaj sprejete deklaracije, se vsebina deklaracij nanaša specifično tudi na okolje in urejanje prostora ter vsebuje tudi druge vsebine, ki vplivajo na okolje. Večino nacionalne zakonodaje s področja varstva okolja, ki hkrati tudi odločilno vpliva na urejanje prostora, je pogojeno s predpisi (direktivami in uredbami), ki se sprejmejo na ravni EU. Zato je pomembno, kakšni predpisi se v EU sprejmejo za to

področje. Nevladne organizacije imajo seveda možnost sodelovati s svojimi predlogi in pripombami v javnih razpravah, ki jih odpre Evropska unija, vendar pa so v enaki meri zainteresirani tudi, da država in njeni predstavniki v telesih EU zastopajo ustrezna stališča in sledijo določenim ciljem. Proces priprave nacionalnih predpisov je za javnost odprt na podlagi Resolucije o normativni dejavnosti, Poslovnika vlade Republike Slovenije (9. člen) ter na področju varstva okolja na podlagi Zakona o varstvu okolja (13. in 34a. člen) na področju urejanja prostora na podlagi Zakona o prostorskem načrtovanju (5., 50. in 60. člen) in Zakona o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor (19., 25. in 33. člen). Javnost pa nima nobenega vpliva na proces oblikovanja zakonodajnega procesa, ki ga v EU vodi RS, čeprav ta definira večino nacionalne okoljske zakonodaje. Glede na navedeno menimo, da je potrebno tudi proces oblikovanja prioritet in stališč RS v zadevah EU odpreti za javnost in ji omogočiti sodelovanje po standardih, kot to velja za sodelovanje javnosti pri okoljskih zadevah. Podlaga za to je Konvencija o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah (7. člen) ter smiselno 13., 34a. in 37. člena Zakona o varstvu okolja. **Prav tako bi se lahko skladno s 40. členom Zakona o varstvu okolja za deklaracijo izvedla celovita presoja vplivov na okolje.**

Zato predlagamo, da se vzpostavi sodelovanje javnosti pri oblikovanju Deklaracije o usmeritvah za delovanje Republike Slovenije v institucijah EU, tako da se za področje varstva okolja in urejanja prostora vključi javnost že v zgodnji fazi oblikovanja prioritet, osnutek deklaracije pa se objavi za javno razpravo (vsaj na portalu e-demokracija). Tak proces vključevanja javnosti v pripravo deklaracije je namenjen vzpostavitvi odprtega in transparentnega procesa za oblikovanje optimalnih prioritet delovanja Slovenije v institucijah EU in krepitevi civilnega dialoga na področju odločanja o zadevah EU.

Predlagamo tudi, da se v deklaracijo vključijo bolj ambiciozni in konkretni cilji, ki jim bo RS v EU sledila in sicer predvsem glede podnebnih sprememb, trajnostnega prometa in krožnega gospodarstva.

Glede vzpostavitve sodelovanja javnosti pri oblikovanju samih stališč RS do odločitev EU pa predlagamo javno ali vsaj širše dostopen EU portal na spletni strani vašega ministrstva oziroma ustrezno povezavo na portal e-demokracija, na katerem lahko poteka javna razprava. Smiselno ureditvi sodelovanja javnosti pri pripravi predpisov, bi bilo potrebno spremeniti tudi Poslovnik Vlade Republike Slovenije (sprememba 49c. člena, ki bi lahko odredil na postopek sodelovanja za javnostjo po 9. členu).

Naslovno ministrstvo lahko spodbudi sodelovanje javnosti pri oblikovanju prioritet in sprejemanju stališč RS v zadevah EU že na podlagi [Smernic za vključevanje deležnikov v pripravo predpisov](#), saj je zaradi dosedanje zaprtosti javnost premalo seznanjena s temi procesi. Bolj vključujoče oblikovanje prioritet in stališč bo vodilo do večje legitimnosti odločitev RS, boljših predpisov na ravni EU in posledično tudi boljše nacionalne zakonodaje.

za Plan B za Slovenijo
koordinatorica
Polona Valič

za Mrežo za prostor
koordinator
Marko Peterlin

V vednost:

Ministrstvo za okolje in prostor, Dunajska 48, 1000 Ljubljana
Državni zbor, Odbor za zadeve EU, Šubičeva ulica 4, p. p. 636, 1102 Ljubljana